

Afrontar un incendi forestal

Quan encara no hem entrat oficialment a l'estiu, Catalunya ja ha cremat per les quatre bandes al mateix temps. Les temperatures extremadament elevades per l'època de l'any, la sequera acumulada en algunes comarques i una gestió forestal que encara té molt a desenvolupar, fan del país un polvorí verd. Entremig de les grans masses boscoses, urbanitzacions, masies i masos esquitxen la catifa exposant-se al risc de veure's voltats de foc. La pregunta que aquí ens fem no és tant què hem de fer si se'ns apropa un incendi forestal, sinó què hem hagut de fer per encarar-lo amb garanties de no quedar-nos sense sostre.

TEXT I IMATGES: ALBA GROS, RICARDO MARCOS MONTERO I FLORINDA PLANS COLELL

L'escalfament global ens està deixant uns boscos debilitats, una nova distribució del règim de pluges (amb pluges més concentrades i temporades més llargues de secada) i episodis recurrents de molta escalfor atmosfèrica. Tot plegat està afavorint l'aparició del que s'anomena incendis de sisena generació, que havíem vist a Xile o a Califòrnia però que ja han arribat a Europa. Ho han estat els incendis de Portugal 2017 (274.000 hectàrees, una extensió com la de la província de Tarragona, cremades en set hores i més de 60 morts) i de Grècia 2018 (83 morts i 187 persones ferides).

La característica principal dels incendis de sisena generació és que arriben a acumular tanta potència que són capaços de modificar l'atmosfera que els envolta i crear turmentes de foc, propagant-se a

gran velocitat i amb potència extrema, generant noves ignicions i vents erràtics que fan que la seva trajectòria sigui imprevi-

Una de les batalles principals contra un incendi forestal es lliura quan encara no ha començat

sible. El canvi climàtic fa que els nostres boscos estiguin molt estressats i acumulin molta fusta morta, fins i tot sobre arbres

vius. En condicions de secada i calor extrema, tot és a punt per cremar.

Un incendi que es desenvolupa en circumstàncies meteorològiques favorables pot avançar a més de 7 quilòmetres/hora i pot generar una potència de 45.000 kW per metre lineal de front. Els bombers i les ADF només poden actuar en incendis que es mouen a 2-3 quilòmetres/hora i tenen capacitat d'actuació de fins a 10.000 kW, no més.

Els experts fa temps que alerten que a Catalunya podríem patir un incendi de sisena generació i, de fet, els primers moments de l'incendi del 2019 a la Torre de l'Espanyol (Segrià), el foc va avançar a velocitats de 7 quilòmetres/hora. Això no vol dir que, a partir d'ara, tot els incendis hagin de ser de sisena generació, però sí que hi ha la possibilitat que ho siguin.

RECOMANACIONS PER A L'ENTORN MÉS IMMEDIAT

No és aconsellable tenir enfiladisses a les parets

Neteja teulada i canaleres

Arbres a més de 7-10 metres de la casa

Cal segar i recollir l'herba seca

El llenyer i els dipòsits de combustible han d'estar allunyats de la casa i sense vegetació al voltant ni en el camí que els separa de l'habitatge

Les copes dels arbres no s'han de tocar

Matolls separats tres metres entre ells

- Enjardina amb plantes de poca alçada i poc inflamables
- No utilitzis tanques de xiprer o de bruc
- Quant més pendent, més espai entre arbres, entre tres i nou metres.
- Poda les branques inferiors per transitar bé per sota
- Protegeix la xemeneia perquè no hi entrin espurnes o brases

SI TENS EL FOC A PROP:

- Tingues a punt llum amb piles carregades
- Si tens bassa, fes-te amb una bomba d'aigua accionada amb gasolina per garantir la pressió, ja que durant els incendis la distribució elèctrica cau
- Comprova que la mànega arriba a tot arreu
- Tingues a mà extintors polivalents ABC per a diferents classes de foc

01. Incendi forestal.
Joandrés. Sota llicència
Creative Commons.

02. Actuació d'un mitjà
aeri en un incendi forestal.
Brokolinos a Pixabay.

PREPARAR-SE PER VIURE UN INCENDI FORESTAL

Una de les batalles principals contra un incendi forestal es lliura quan encara no ha començat. Entre les mesures preventives hi ha la gestió forestal òptima, però en aquest article ens fixarem en la gestió de l'entorn més proper a l'habitatge en el marc d'una finca agrària o d'una casa aïllada.

Per tal que una casa d'obra cremi, cal que estigui exposada a un foc intens o que tingui obertures que afavoreixin l'accés del foc al seu interior. És **la vegetació més propera a la casa la que pot afavorir aquesta entrada del foc**. Per això ens cal reduir-la i gestionar-la.

El més important és tenir una àrea al voltant de l'edifici ja preparada per evitar que el foc s'acosti. El cos de bombers aconsella perimetrar dues zones al voltant de l'habitatge: l'anell immediat i l'anell exterior. En general, l'àrea gestionada tindrà un diàmetre equivalent a quatre vegades l'alçada de la vegetació i, en cas de zones amb vents molt forts, la forma serà el·líptica.

A l'anell immediat **hem d'evitar les plantes enfiladisses**, tallar els arbres que hi hagi i en tot cas substituir-los per plantes de poca alçada, poc inflamables i separades entre elles. A l'anell exterior, els arbres han d'estar podats de tal manera que permeti caminar per sota seu sense problemes i han d'estar espaiats evitant que les capçades es sobreposin. A més, els matolls han d'estar separats un mínim de tres metres. Si hi ha desnivell, la separació entre les capçades i entre matolls ha de ser més gran, fins a sis o nou metres.

Fer aquestes tasques de prevenció suposa, en molts casos, haver de tallar arbres que potser hem admirat i estimat durant temps. Si decidim no tallar-los, el que hem de fer és almenys prendre consciència que constitueixen un risc i preguntar-nos si estem disposats a assumir-lo. I si és així, ens caldrà pensar com ens ho farem per evitar que, en cas d'incendi, ens posin en perill.

EVACUAR O CONFINAR-SE A CASA?

Tothom sap que quan veu una columna de fum el primer que ha de fer és trucar al 112, sense donar per suposat que algú altre ja haurà trucat.

EN EL MOMENT DE L'INCENDI:

- Tanca les claus de pas del gas, del gasoil i altres combustibles
- Tapa qualsevol obertura per evitar el fum i els gasos de l'incendi
- Si et veus amb capacitat d'afrontar-ho, des de l'exterior apaga els petits focs que apareguin amb mànega o galledes d'aigua

Biodinàmica

VENDA DE
PREPARATS
I TOTS ELS SEUS
COMPONENTS

FORMACIÓ EN
AGRICULTURA

CONSULTORIA

DES DE L'ANY 2000 COMPROMESOS
AMB L'AGRICULTURA BIODINÀMICA

Entença, 4 43550 Ulldecona (Tarragona)
+34 654 036 644 info@dreiskel.com
www.dreiskel.com

Segons en Carles Noguera, cap del Servei de Prevenció, “des de casa cal estar atents a tots els avisos que ens puguin donar des dels mitjans de comunicació, ajuntament, policia local o mossos d’esquadra i començar a preparar-nos. Quan des de bombers recomanem l’evacuació, ho fem amb molta previsió”. També es poden seguir els comptes de Twitter @emergenciescat @112 i @bomberscat. Protecció civil compta amb un canal en l’aplicació de mòbils gencat.

Aquesta preparació significa prendre les següents mesures bàsiques: **recollir tendals, retirar material combustible** que tinguem al voltant de la casa com coixins, roba estesa, llenya pròxima a l’habitatge, mobiliari de jardineria, i tancar finestres i porticons així com instal·lacions de gas, si podem.

La recomanació d’evacuar parteix del cos dels bombers, que és qui la trasllada a mossos d’esquadra perquè es comuniqui. “Si mossos d’esquadra ordena evacuar, hem d’evacuar”, diu ferm en Carles Noguera, que afegeix: “sempre anem amb temps per poder fer aquestes evacuacions de manera segura”.

Però hi ha molta gent que no vol deixar la casa ni els animals que pugui tenir i pren l’opció de quedar-se per protegir

l’habitatge. “Una persona sola no farà res, i amb una mànega de jardí tampoc. Remullar no serveix de res, només em dona la sensació de fer alguna cosa. El que hem d’aconseguir és que el foc no toqui ni entri a la casa o l’edificació on tinc el bestiar, i això significa tancar les obertures i haver fet bé les tasques de prevenció preparant els voltants perquè l’edifici estigui el més aïllat possible, evitant la continuïtat de material combustible entre l’incendi forestal i casa nostra”.

- Les construccions propenses a patir danys greus són les cases i els coberts situats a prop del bosc i envoltats de vegetació no gestionada.
- Cal tenir l’entorn endreçat i una preparació mínima per si cal defensar la casa o confinar-s’hi mentre passa l’incendi.
- Hem de ser conscients de la situació i les nostres possibilitats de defensa, i estar preparats per evacuar si aquesta és l’opció més segura.

DEFENSAR LA CASA

Quan tenim l’incendi a sobre, intentar marxar és perillós. Si no hem evacuat quan ens ho han recomanat, el que hem de fer és seguir les mesures descrites abans.

L’estiu de 2017, en Jordi Torcó va veure com el foc, que havia començat a Artés, arribava a la seva finca -en el terme municipal d’Avinyó- i posava en perill la masia familiar. La seva parella i els seus fills havien evacuat, però ell va decidir quedar-se i fer front al foc amb l’ajuda de voluntaris de l’ADF de la zona, a la qual ell mateix pertany.

Tot i així explica que en un primer moment, fins que no van arribar un parell de companys de l’ADF, es va sentir molt sol. Comptaven amb la motobomba de l’ADF i una piscina de 30.000 litres d’aigua. “No vaig tenir mai sensació de perill perquè el foc va anar venint a poc a poc”.

No era la primera vegada que el Jordi afrontava un foc; ja havia participat en les tasques d’extinció del de l’any 1994, se sentia capaç de fer-hi front i sabia que dins de casa estaria segur. Però un cop passades les flames, el perill no desapareix pas: “Vam estar una setmana apagant rebrots. Potser vaig patir més aleshores, quan realment estàs sol i tens por que el poc que queda s’acabi de cremar”.

El seu és un testimoni dels molts que han passat i sobreviscut a un incendi forestal. Tal com es presenta l’estiu, almenys en el moment de tancar l’edició d’aquest número d’*Agrocultura*, és fàcil que aquest any ens doni més testimonis com ell; persones que hauran de decidir si evacuar o quedar-se i assumir les conseqüències. Com tantes altres vegades, **posar-se prèviament en situació i analitzar en quina situació ens trobem**, ens pot ajudar a prevenir els mals majors. 🌸

ENCOIXINATS PER A L’AGRICULTURA ECOLÒGICA

Per inhibir el creixement d’herbes no desitjades per a mètodes totalment ecològics.

Biodegradable,
no cal retirar-lo del sòl.

Fàcil de col·locar,
tant a mà com a màquina.

mimcord

Demaneu-nos més informació:
www.mimcord.com T. +34 938 510 766 - mimcord@mimcord.com